

26.1.2026

Therapeia-säätiön ammattieettinen toimikunta

Psykoterapeuttien koulutuksen järjestäjän ja kouluttajan ammattietiikka

Therapeia-säätiön toiminnan eettinen arvoperusta ja säätiön tarkoitusta koskevat linjaukset

Therapeia-säätiön toimintaa ohjaavat eettiset periaatteet, jotka on tiivistetty säätiön hyväksymiin *Psykoterapeutin ammattieettisiin ohjeisiin*. Ne velvoittavat paitsi psykoterapeutteja myös koulutuksen järjestäjiä ja kouluttajia ja muodostavat koulutustoiminnan arvoperustan.

Therapeia-säätiön tarkoitusta koskevat linjaukset ohjaavat sen toimintaa ja ilmaisevat, mistä kaikesta säätiö on ottanut vastatakseen. Säätiön päätöksenteko ja hallinto organisoidaan ja sen toiminta järjestetään niin, että säätiö voi huolehtia tehtävistään ja kantaa niistä vastuun.

Koulutustoiminta osana säätiön tarkoituksen toteuttamista

Säätiön tavoite on tukea ja edistää yksilön psyykkisen hyvinvoinnin ja kärsimyksen ymmärtämistä. Se kouluttaa psykoterapia-alan ammattilaisia, joiden työ perustuu psykoanalyttiselle teoriapohjalle.

Psykoterapeuttien koulutuksesta ja sen edellytyksistä huolehtivana Therapeia-säätiön toiminnasta vastaavien eettiseen vastuuseen kuuluu säännöllisesti arvioida, kuinka säätiön rakenne ja menettelytavat palvelevat sen perustehtävää ja säätiön edustaman psykoterapiasuuntauksen mukaisen koulutuksen järjestämistä muuttuvassa maailmassa. Organisaatioilla on luontainen taipumus vastustaa muutoksia, vaikka niiden tarve olisi ilmeinen. Tosiasioille perustuva itsekriittinen asenne mahdollistaa parhaiten organisaation optimaalisen toiminnan.

Säätiön hallinto- ja toimintarakenne on muotoutunut vähitellen vastauksena säätiölle eri aikoina asetettuihin tavoitteisiin ja vaatimuksiin. Vähitellen syntyneille rakenteille on tyypillistä, että kokonaisuuteen muodostuu ajan myötä käytäntöjä, jotka eivät palvele organisaation tavoitteita ihanteellisella tavalla. Myös eri aikoina omaksutut menettelytavat, joita ei ole kirjattu normeiksi mutta jotka käytännössä ohjaavat toimintaa, voivat johtaa siihen, että organisaation perustehtävän toteuttaminen vaikeutuu.

Psykoterapeuttikoulutuksen tavoite

Psykoterapeuttikoulutuksen tavoitteena on tarjota opiskelijoille teoreettiset tiedot ja käytännölliset kyvyt, jotka mahdollistavat laadukkaan psykoterapeuttisen työskentelyn. Koulutus vahvistaa ymmärrystä, että psykoterapeuttina toimiminen edellyttää

sitoutumista koko työuran mittaiseen kehitykseen sitä tukevan toiminnan avulla. Psykoterapeuttinen koulutus merkitsee myös ihmisenä kehittymistä, minkä myötä mahdollistuu kyky korkealaatuiseen psykoterapiaan ja herää tietoisuus siitä, että kehittymisen tie jatkuu koulutuksen jälkeenkin.

Koska kouluttajat ovat myös tulevien psykoterapeuttien esikuvia, erityisesti heiltä edellytetään muodollisen pätevyyden lisäksi halua syventää osaamistaan sitoutumalla opiskelemaan jatkuvasti psykodynamiikan teoriaa ja virtauksia. Kouluttajan tehtävä on kehittää itseään eri tavoin kuten vaalimalla aktiivista kuvittelu- ja ajattelukykyään, assosiaatioiden hyväksi käyttämistä, aggressioiden sietämistä transferenssissa (toimimisen sijaan) sekä herkkyyttä tunnistaa ja analysoida vastatransferenssi-ilmiöitä paitsi itsessään myös koulutettavissa.

Koulutusyhteisö tukee opiskelijoiden kehittymistä myös omalla esimerkillään eli toteuttamallaan organisaatiokulttuurilla. Esimerkiksi kouluttajien myönteiset ja tukea antavat suhtautumistavat koulutettaviin ja kollegoihinsa, tiedonvälityksen nopeus, kattavuus ja ajankohtaisuus, opintosuoritusten läpinäkyvät ja johdonmukaiset hyväksymiskäytännöt sekä muut hallinnolliset järjestelyt ja prosessit ovat tapoja vahvistaa opiskelijoissa työn edellyttämiä kykyjä ja asenteita. Kun opiskelijoille syntyy omakohtainen kokemus psykoterapiakulttuurin toista arvostavasta asenteesta, se heijastuu myönteisesti myös hänen omaan työhönsä potilaiden kanssa.

Koulutusyhteistyö yliopistojen kanssa

Psykoterapeuttikoulutus on terveydenhuollon ammattihenkilöstön jatkokoulutukseen verrattavaa täydennyskoulutusta, josta säädetään vuonna 2012 voimaan tullessa terveydenhuollon ammattihenkilöitä koskevassa asetuksessa (VN1120/2010, 2a §). Sen mukaan psykoterapeutin nimikesuojatun ammattinimikkeen käyttämisen edellytyksenä on, että asianomainen henkilö on suorittanut yliopiston tai yliopiston yhdessä muun kouluttajaorganisaation kanssa järjestämän psykoterapeuttikoulutuksen. Järjestävällä yliopistolla tulee olla psykologian tai lääketieteellisen alan koulutusvastuu. Yliopisto ottaa opiskelijat psykoterapeuttikoulutukseen. Therapeia-säätiö on asetustekstissä mainittu muu kouluttajaorganisaatio.

Psykoterapeuttina toimimisen edellyttämä osaaminen hankitaan vähintään 60 opintopisteen laajuisilla opinnoilla, jotka koostuvat teoriaopintojen, työnohjauksessa tapahtuvan psykoterapeuttisen potilastyön, koulutuspsykoterapian ja opinnäytetyön opintokokonaisuuksista. Osaaminen osoitetaan näytöllä.

Therapeia-säätiön koulutuskeskus on järjestänyt psykoterapeuttikoulutusta vuodesta 1959 lähtien. Opiskelijat valitaan nykymuotoiseen koulutukseen kaksivaiheisella menettelyllä. Sen ensimmäisessä, muodollisiin kriteereihin perustuvassa vaiheessa selvitetään hakijan hakukelpoisuus ja pisteytetään aiemmat opinnot ja työkokemus. Toisessa vaiheessa arvioidaan kaikkien hakukelpoisten tai ansioiltaan parhaimsi

arvioitujen hakukelpoisten soveltuvuus psykoterapeutin työhön. Muodollisen arvioinnin järjestämisestä vastaa yliopisto, soveltuvuuden tarkastelusta kouluttajaorganisaatio.

Opiskelijavalintaan liittyvät eettiset kysymykset

Yliopistot järjestävät koulutusta eri psykoterapiasuuntauksia edustavien kouluttajaorganisaatioiden kanssa. Jotta opiskelija voisi hakea itselleen sopivaan ja taipumuksiaan vastaavaan koulutusohjelmaan, hänellä on oltava riittävä tieto eri lähestymistapojen teoriapohjasta ja ymmärrys niiden edustaman psykoterapeuttisen työskentelyn luonteesta.

Kouluttajaorganisaationa Therapie-säätiön eettiseen vastuuseen kuuluu laatia edustamastaan suuntauksesta ja siihen perehdyttävästä koulutuksesta riittävä ja ymmärrettävä kuvaus osaksi yliopiston julkaisemaa hakuaineistoa. Informaatioissa kuvataan myös soveltuvuutta arvioivan haastattelun luonne ja sen yhteys psykoanalyttiseen lähestymistapaan, jotta hakijat ymmärtävät, että soveltuvuus koulutukseen ja psykoterapeutin työhön eivät ole riippumattomia terapiasuuntauksista. Eri koulutukset eivät ole toistensa vaihtoehtoja niin, että alkuperäisen valinnan voisi ongelmattomasti korvata toisella esimerkiksi, jotta koulutusohjelma voitaisiin käynnistää tai koulutuspaikat saataisiin täyteen.

Psykoterapeutti toimii vaativassa ja vastuullisessa tehtävässä. Hän voi työssään auttaa potilaitaan mutta myös taitamattomuuttaan vahingoittaa heitä. Koulutus kestää pitkään, vie merkittävästi psyykkisiä ja intellektuaalisia resursseja, edellyttää intensiivistä paneutumista ja on kallista. Soveltuvuuden huolellinen arvioiminen on erityisen tärkeä osa koulutukseen hyväksymisprosessia. Valintamenetelmiä kehitettäessä ja sovellettaessa on tärkeää arvioida etenkin, 1) kuinka hyvin hakija pystyy selviämään haasteellisesta koulutuksesta ja 2) onko hänellä muut edellytykset työskennellä menestyksekkäästi terapeuttina.

Koska soveltuvuuden takaamiseksi ei ole aukotonta menetelmää, eettisesti kestävällä tavalla toimiva kouluttajaorganisaatio tarkastelee omia arvioimiskäytäntöjään kriittisesti ja käy ne säännöllisesti läpi kysyen, vastaavatko ne soveltuvuusarvion tavoitteita ja vallitsevan tilanteen vaatimuksia. Opintojen keskeytykset ovat mahdollisia merkkejä hakumenetelmän epäonnistumisesta ja vaativat siksi koulutusorganisaatiolta oman toiminnan kriittistä tarkastelua.

Hakijoiden oikeusturva edellyttää, että soveltuvuuden arvioimiseen käytetään yhdenvertaisuuden takaavia menettelyitä. Hyvin suunniteltu ja laadukkaasti toteutettu valintaprosessi on keskeinen osa kouluttajaorganisaation eettisen vastuun kantamista.

Eettisesti kestävä koulutustoiminnan organisatoriset edellytykset

Eettisesti kestävä koulutustoiminnan järjestämisen kannalta on erityisen tärkeää, että Therapie-säätiö määrittelee selkeästi, miten eri koulutus- ja muihin tehtäviin liitetyt vastuut jaetaan ja millainen päätösvalta vastuun kantajilla on. Eri toimijoiden

velvollisuudet ja toimintasuhteiden rajat on määritelty ja julkaistu säätiön tarkoitusta ja toimintatapaa kuvaavissa dokumenteissa. Tiedot organisaation rakenteesta ja toimintatavoista on syytä pitää helposti saatavilla. Säätiön organisaatorakenteesta käyvät ilmi psykoterapeuttien koulutuksesta ja kouluttajien koulutuksesta vastaavat elimet, niiden toimivalta ja niiden kulloinkin vastuulliset jäsenet.

Kouluttajien vastuut ja velvollisuudet

Eettisesti kestävässä koulutustoiminnassa kouluttajien vastuut ja velvollisuudet on määritelty, ja ne ovat linjassa kouluttajaksi hakemista, pätevyitymistä ja hyväksymistä koskevien, selvästi ilmaistujen ja julkisesti saatavissa olevien kriteerien kanssa.

Kouluttajilla on erilaisia sidonnaisuuksia, joista kouluttajien ja koulutuksen järjestäjien on oltava selvillä. Sidonnaisuuksien luonne voi muuttua ajan myötä ja tilanteiden mukaan. Kouluttajat toimivat eri rooleissa heille uskottujen tehtävien ja kulloisenkin toiminnan toteuttamisen mukaisesti. Rooleihin yhdistetyt tehtävät ja niiden rajat tarkistetaan ja niitä selkeytetään tarvittaessa esimerkiksi, kun koulutukseen tehdään muutoksia.

Säätiön perustehtävää palveleva selkeä organisaatio sekä eri toimijaosapuolille uskottujen tehtävien, vastuiden ja valtuuksien määrittelemisen ehkäisee ongelmia ja helpottaa asioiden käsittelyä ja ristiriitojen ratkaisemista.

Säätiön vastuu kouluttajien valinnasta, pätevydestä ja työkyvystä

Psykoterapiakoulutuksen järjestäjänä Therapiea-säätiön vastuuseen kuuluu suunnitella kouluttajien valintaprosessi ja määritellä kouluttajien ja muiden toimijoiden valintakriteerien yleispiirteet mahdollisimman selkeästi. Kouluttajaorganisaation tehtäviin kuuluu muotoilla kaikkien koulutukseen kuuluvien opintojaksojen tavoitteet, opetus- ja opiskelumenetelmät sekä arviointikriteerit ja -tavat. Opintojaksokuvaukset tarjoavat osaltaan kriteeristön valita kouluttajat.

Kouluttajilta edellytettävät pätevyysvaatimukset ilmaistaan niin, että ne vastaavat koulutustoiminnan eri rooleja ja tehtäviä. Koulutuksen järjestämistä vastuuseen kuuluu lisäksi arvioida säännöllisesti, vastaavatko kouluttajaroolien rajat, niihin liitetyt tehtävät ja niiden edellyttämät pätevyysvaatimukset säätiön tarkoitusta ja tavoitteita.

Kouluttajia valittaessa otetaan huomioon paitsi koulutuksen ja kokemuksen tuoma pätevyys myös henkilökohtaiset ominaisuudet, harrastuneisuus ja kiinnostus erilaisiin kouluttajan tehtäviin. Kouluttajien välisestä työnjaosta sovitaan ottamalla huomioon kunkin osaaminen ja taipumukset.

Koulutuksen järjestäjän eettiseen vastuuseen kuuluu huolehtia siitä, että kouluttajat voivat riittävällä tavalla kehittää ammattitaitoaan ja ylläpitää työkykyään. Järjestäjä vastaa myös siitä, että kukin kouluttaja on pätevä hoitamaan juuri hänelle uskottuja tehtäviä ja että hän kykenee suoriutumaan niistä säätiön tavoitteita ja tarkoitusta

vastaavalla tavalla. Säätiö tarjoaa kouluttajille aktiivisesti tukea ja mahdollisuuden saada apua, jos kouluttajan toimintakyky jostain syystä heikkenee.

Laadunvarmistamisessa on ensisijaisesti käytettävä kollegiaalisia, työkykyä tukevia keinoja ja vältettävä rangaistukseksi tulkittavia toimintatapoja.

Säätiö toteuttaa eettistä vastuutaan laatimalla julkisesti saatavilla olevat ohjeet siitä, kuinka huoli kouluttajan työkyvystä voidaan saattaa asiasta vastuussa olevan toimielimen tietoon. Vastuullisen toimielimen tehtävä on luoda menettelytavat, joilla tietoon tulleeseen huoleen voidaan vastata sen edellyttämällä tavalla, ensisijaisesti tarjoamalla tukea. Tuen tarjoaminen on järjestettävä ymmärtävästi ja kunnioittavasti niin, ettei se muodosta estettä ilmaista työkykyä koskevia epäilyjä eikä pyytää ja ottaa vastaan apua.

Säätiön tavoitteiden toteuttamista tukevat periaatteet kouluttajan toiminnassa

Säätiö kouluttaa psykoterapia-alan ammattilaisia, joiden työ perustuu psykoanalyttiselle teoriapohjalle ja jotka ymmärtävät psyykkisen hyvin- ja pahoinvoinnin yhteydet ympäröivään yhteisöön. Koulutuksen järjestäjänä säätiö toimii parhaansa mukaan ryhmänä, jossa koulutettavat saavat kokemuksen hyvin toimivasta ja psyykkistä hyvinvointia edistävästä yhteisöstä.

Tavoitteen toteuttaminen edellyttää, että säätiön kouluttamilla psykoterapeuteilla ja psykoanalytikoilla on kyky yksilöä arvostavaan suhteeseen. Koulutustoiminnassa tavoitteen toteuttaminen edellyttää, että säätiön kouluttamat psykoterapeutit ja psykoanalytikot kykenevät luomaan henkilökohtaisen, empaattisen suhteen potilaisiin.

Seuraavat toimintatavat tukevat tavoitteen saavuttamista:

1. Kouluttaja sitoutuu koulutuskeskuksen edustamiin arvoihin ja eettisiin periaatteisiin toiminnassaan kouluttajana ja erilaisissa hallinnollisissa tehtävissä.
2. Kouluttaja suhtautuu kunnioittavasti kouluttajakollegoihinsa, koulutuskeskuksen toimihenkilöihin ja toimielinten jäseniin.
3. Kouluttaja edistää koulutuskeskuksen avointa ja kannustavaa toimintakulttuuria kuuntelemalla kollegoita ja kouluttautuvia sekä argumentoimalla omat näkökantansa asiallisesti perustellen. Hän puuttuu havaitsemiinsa epäkohtiin ottamalla ne puheeksi avoimesti ja suoraan hyviä käytöstapoja noudattaen.
4. Kouluttaja kohtelee kollegoitaan ja kouluttautuvia tasapuolisesti eikä anna rodun, uskonnon, seksuaalisen suuntautumisen, poliittisten näkemysten tai yhteiskunnallisen aseman vaikuttaa ammatilliseen toimintaansa.

Salassapitovelvollisuus

Kouluttajien toimintaa koskeva, psykoterapeuttista työskentelyä ohjaava salassapitovelvollisuus:

1. Kouluttajat noudattavat Therapeia-säätiön julkaisemaan ohjesääntöön (2022) kirjattua periaatetta: ”Koulutuskeskuksen luottamus- ja toimihenkilöillä on salassapitovelvollisuus Koulutuskeskuksen toimessa tai työssä saamistaan luottamuksellisista henkilöä koskevista tiedoista”. Kun salassa pidettäviä tietoja on välitettävä edelleen, ne lähetetään salasanalla suojattuna sähköpostiviestinä tai kirjeitse.
2. Kouluttajat ohjeistavat kouluttautuvia siitä, miten salassapitosääntöjä sovelletaan suullisissa ja kirjallisissa esityksissä ja keskinäisessä kommunikoinnissa.
3. Koulutuksessa noudatetaan Helsingin yliopiston ohjetta *Potilas opetuksessa ja Therapeia-säätiön koulutuskeskuksen ohjeita potilastietojen anonymisoidusta ja kunnioittavasta käsittelystä*.

Kouluttajan rooli

Seuraavat periaatteet tukevat kouluttajan roolin eettisesti kestäväää toteuttamista:

1. Kouluttaja luo koulutusta edistäviä selkeitä, työskentelyä tukevia rakenteita, jotka tarjoavat koulutettavalle esikuvan potilaan kohtaamisen mahdollistavista struktuureista.
2. Kouluttaja noudattaa roolissaan psykoanalyttisessa traditiossa muotoutuneita pidättyvyyden ja puolueettomuuden ihanteita. Pidättyvyyteen kuuluu kouluttajan kyky harkita ilmaisujaan ja reflektoida toimintaansa. Kouluttaja ottaa huomioon eri rooliensa mukaiset vaatimukset ja pyrkii estämään eri roolien sekoittumisen. Puolueettomuus tarkoittaa kouluttajan kykyä ylläpitää neutraalia ja arvioivaa työskentelyasennetta. Se tukee työskentelyilmapiiriä, jossa yksilöä, hänen autonomiaansa ja arvojaan kunnioitetaan ja jossa luottamuksen ja emotionaalisen turvallisuuden edellytyksiä vahvistetaan.
3. Kouluttaja on tietoinen esteellisyyden aiheuttavista tilanteista kouluttautuvan psykoterapeuttina, työnohjaajana ja seminaariopettajana (mm. läheinen henkilökohtainen suhde, sukulaisuus, työtoveruus, yhteinen taloudellinen intressi, liikekumppanuus ja hoitosuhde).

Kouluttaja psykoterapeuttisen asiantuntijuuden välittäjänä

Kouluttajan vastuuseen kuuluu psykoterapeuttisen asiantuntijuuden välittäminen.

Seuraavat linjaukset auttavat toteuttamaan tavoitetta:

1. Kouluttajana toimiminen on asiantuntijatehtävä. Sen tavoitteena on välittää koulutusohjelman perustana olevan psykoanalyttisen teoriapohjan mukaista tietoa ja osaamista.
2. Kouluttaja sitoutuu monipuolisesti seuraamaan alansa kehitystä ja varmistaa, että hänen välittämänsä informaatio ja käyttämänsä menetelmät pohjautuvat tutkimuksellisesti koherenttiin ja kokemuksellisesti koeteltuun tietoon.

Kouluttajan ja koulutettavan suhde

Kouluttaja ymmärtää, että kouluttajan ja koulutettavan välinen suhde ei ole vertaissuhde ja on tietoinen vallastaan ja vastuustaan pedagogin roolissaan. Hän pyrkii välttämään päällekkäisiä rooleja estääkseen tilanteet, joissa hän olisi yhtäaikaaisesti sekä luottamuksellisessa että vallankäyttöä sisältävässä asemassa suhteessa koulutettavaan.

Kouluttaja tunnistaa merkityksensä auktoriteettina ja samaistumiskohteena koulutettavalle. Hän toimii tehtävässään siten, että koulutettava voi luottaa kouluttajan välittämän tiedon asianmukaisuuteen.

Ohjelman toteuttamisesta vastuussa olevien kouluttajien velvollisuuksiin kuuluu arvioida opiskelijan edistymistä etenkin sen valossa, kuinka tämä kehittyy psykoterapeuttisen asenteen luomisessa, oman valta-asemansa tiedostamisessa ja muiden eettisesti kestävästä psykoterapiatyöskentelyn edellytysten luomisessa.

Seuraavat periaatteet suojaavat kouluttajan ja koulutettavan välistä eettisesti kestävästä suhteesta

1. Kouluttaja ei voi toimia Therapie-säätiön koulutuskeskuksen tarjoamassa koulutuksessa olevan psykoterapiapotilaansa tai -analysandinsa työnohjaajana. Koulutusryhmän vastuukouluttajat eivät voi toimia oman ryhmänsä opiskelijoiden koulutuspsykoterapeuttina tai -analyttikkona, eivätkä pidemmän koulutushoidon työnohjaajina. Tästä riippumatta on huolehdittava siitä, ettei esimerkiksi klinisen seminaarin ohjaajana toimiminen vaaranna hoitosuhdetta koulutettavan kanssa.
2. Kouluttaja huolehtii siitä, että koulutettavalle välittyy ymmärrys psykoanalyttisten näkökulmien moninaisuudesta ja suhteellisesta luonteesta.
3. Kouluttaja huolehtii siitä, että koulutukseen sisältyy keskusteluita Therapie-säätiön eettisistä asiakirjoista, joita ovat *Psykoanalyttisen ammattieettiset periaatteet*, *Ammattietiikka psykoterapeutin työssä* ja *Koulutuksen järjestäjän ja kouluttajan ammattietiikka*.

4. Kouluttaja puuttuu koulutettavan epäasialliseen, eettisiä sääntöjä rikkovaan ja opiskelua haittaavaan toimintaan. Hänen vastuullaan on tehdä tarvittaessa toiminnasta ilmoitus asianomaiselle taholle.

Koulutettavan oikeusturva

Seuraavien periaatteiden toteuttaminen tukee koulutettavan oikeusturvaa:

1. Ohjelmaan valituille välitetään tieto lähtötilanteesta ilmoittamalla joko, 1) että valitun aiemmat opinnot ja kokemus luovat riittävän pohjan aloittaa opiskelu ja edetä ohjelman mukaisesti tai 2) että hänen on ennen opiskelujen aloittamista tai niiden kuluessa täydennettävä suorituksiaan esimerkiksi jatkamalla omaa terapiaa, hankittava työkokemusta, kartutettava teoreettisia tietojaan tai muuta sellaista.
2. Kouluttajayhteisö on laatinut ja saattanut koulutettavien tietoon koulutusterapiaa ja -analyysia koskevat psykoterapeuttiset ja koulutukselliset tavoitteet. Niiden avulla voidaan tarvittaessa arvioida koulutettavan läpi käymän terapian riittävyys suhteessa ammatin harjoittamisen edellytyksiin, jos koulutusterapia odottamatta keskeytyy tai päättyy. Arvioinnissa on noudatettava kohtuutta ja tarkoituksenmukaisuutta, eikä keskityttävä esimerkiksi aikamääreisiin tai suhteen pysyvyyteen.
3. Koulutettavia on informoitava opintojaksojen ja muiden suoritusten sisältöön ja suoritustapaan tehtävistä muutoksista riittävän ajoissa etukäteen. Uudistetut vaatimukset koskevat vain muutosten voimaan tuleminen jälkeen opintonsa aloittaneiden suorituksia.
4. Jo hyväksytyt suoritus voidaan hylätä vain, jos käy ilmi, että opiskelija on toiminut vilpillisesti tai johtanut kouluttajia harhaan. Kouluttajatahon on hankittava tietoonsa kaikki asian arvioimiseen vaikuttavat seikat ennen päätöksen tekemistä. Mikäli näyttö jää vajaaksi, asia päätetään koulutettavan eduksi.
5. Koulutusyhteisön ja opiskelijan yhteistyö voidaan mieltää sopimukseksi, joka määrittelee kummankin osapuolen oikeudet ja velvollisuudet. Seuraavat yleisluontoiset periaatteet ohjaavat sopimukseen perustuvaa yhteistyötä:

Kohtuusperiaate: Sopimusehto ei sido, ellei se ole kohtuullinen.

Lojaliteettiperiaate: Osapuolten on toiminnassaan otettava huomioon myös toisen osapuolen etu. Periaate sisältää muun muassa tiedonantovelvollisuuden: toiselle osapuolelle on kerrottava sopimussuhteeseen sisältyvistä seikoista, jotka ovat tälle tärkeitä ja joista osapuoli ei mahdollisesti muuten olisi tietoinen.

Heikomman osapuolen suoja: Sopimukset ovat vastavuoroisia ja perustuvat vapaaehtoiseen yhteistyöhön, eivät alistamiseen eivätkä paktoon. Esimerkiksi

opintovaatimuksia ja suoritustapoja sovitetaan tarvittaessa koulutettavien elämäntilanteesta johtuviin rajoituksiin.

Vilpittömän mielen suoja: Kiistatilanteissa on arvioitava paitsi se, mitä osapuoli tosiasiallisesti tiesi, myös se, mistä huolellisesti harkitsevan osapuolen olisi pitänyt olla tietoinen. Esimerkiksi koulutettavat eivät voi vedota tietämättömyyteen asiassa, joka koskee opinto-ohjelmassa julkaistuja vaatimuksia. Periaate koskee myös koulutuksen järjestäjiä.

Kouluttajan toiminnan arviointia koskevat periaatteet

Kouluttajan toiminnan arvioiminen kuuluu eettisesti kestävän koulutustoiminnan toteuttamiseen. Seuraavat periaatteet tukevat tavoitetta:

1. Kouluttajille annettava palaute on keskeinen osa koulutuksen laadun varmistamista. Koulutus on järjestettävä niin, että palautetta kerätään ja käsitellään säännöllisesti.
2. Palautteen vastaanottaminen ja sen reflektointi ovat tärkeä osa kouluttajan työn kehittämistä.
3. Kouluttajat muodostavat yhteisön, joka on osaltaan vastuussa koulutuksen arvioinnista ja kehittämisestä. Toiminnan tarkoituksenmukainen organisoiminen sekä luottamuksellinen, avoin ja arvostava keskustelukulttuuri tarjoavat yhteisön jäsenille edellytykset arvioida toimintaansa kriittisesti ja kehittyä sekä yksilöinä että yhteisönä.
4. Keskinäinen luottamus luo pohjan sille, että ilmi tulleita puutteita ja ongelmia voidaan käsitellä asianmukaisella, korrektilla tavalla. Jos asiaa ei voida ratkaista kollegojen kesken keskustellen eikä kouluttajayhteisön neuvonpidossa, kouluttajan on välitettävä huolensa edelleen jatkokäsittelyä varten, niin kuin asiasta ohjeistetaan säätiön säännöissä. Ammattieettiset ongelmat saatetaan lisäksi Ammattieettisen toimikunnan käsiteltäväksi.
5. Koulutettava voi ottaa yhteyttä säätiön hallitukseen tai ammattieettiseen toimikuntaan, jos hän epäilee, ettei kouluttaja suoriudu tehtävistään odotusten mukaisesti. Yhteydenottomahdollisuus ja asian käsittely on järjestettävä niin, etteivät ilmoituksen tehneen koulutustautuminen, koulutusterapia eikä työnohjaus vaarannu tai keskeydy eikä hänen valmistumisensa viivästy tai esty.
6. Koulutettavien oikeusturvan takaamiseksi säätiöllä on oltava menettelytavat ja kriteerit sille, miten mahdollisesti kesken jäävän koulutusterapian jatkuminen voidaan taata niin, että koulutusterapian tavoitteet saavutetaan ilman, että järjestelyistä aiheutuu koulutettavalle kohtuutonta haittaa.

Kouluttautuvan opiskelukyvyn ja ammatissa toimimisedellytysten arviointia koskevat periaatteet

Kouluttajaorganisaationa Therapiea-säätiö on vastuussa myös kouluttautuvien kyvystä selviytyä tehtävistään. Seuraavat periaatteet tukevat veloitteeseen vastaamista:

1. Yliopisto vastaa psykoterapiaopintoihin hakevien muodollisesta kelpoisuudesta, kun taas koulutusorganisaation tehtävä on soveltuvuusarvioinnin osana punnita hakijan mahdollisuuksia saattaa opinnot päätökseen, valmistua ohjelmasta ja toimia psykoterapeuttina.
2. Kouluttajat käsittelevät huomioitaan kouluttautuvan somaattisesta ja psyykkisestä tilanteesta tähän nimetyissä toimielimessä tai -elimissä.
3. Työnohjaaja keskustelee ohjattavansa kanssa avoimesti mutta kunnioittavan asenteen säilyttäen myös kouluttautuvan opiskelukykyä koskevista kielteisistä huomioistaan ja huolestaan. Jos tilanne ei korjaannu työohjauksen keinon, työnohjaajan on – asiasta kouluttautuvaa informoituaan – saatettava havaintonsa kirjallisesti tällaisten asioiden käsittelyä varten nimetyn toimielimen tai toimielinten tietoon.
4. Neutraalin, asiantuntevan ja oikeudenmukaisen käsittelyn turvaamiseksi Therapiea-säätiön sisäisessä kouluttajakoulutuksessa kouluttajiksi kouluttautuvien työ- ja opiskelukykyä sekä ammattietiikkaa koskevat asiat käsitellään ensisijaisesti asiaan kuuluvassa toimielimessä. Tarvittaessa konsultoidaan säätiön päätösvaltaa käyttäviä ylempiä toimielimiä.